

A BANYÁSZA

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Egész évre 12 K. || Félévre 6 K
Negyedévre 3 K.
HIRDETÉSEK DIJSZABÁSÁÉRINT.

Felelős szerkesztő:
Dr. BISCHITZ BÉLA

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV., (Belváros) Molnár-u. 33. II.
TELEFON 108—00.

Közlemények átvételét csakis a forrás megnevezésével engedjük meg.

A kissármási gázkut.

A kissármási gázkitörés immár egész irodalmat teremtett. Nem beszélve a napilapok közleményeiről, amelyek csodabogarakkal és mesékkel vegyítvék, a műszaki irodalom terén is a legelterjedtebb nézetekkel és véleményekkel találkozunk. Hálás munkát végzett tehát Papp Károly dr., amidőn a kissármási gázkutatót ismerteti. Papp Károly dr. erre mindenestre a legilletékesebb. Nem csak azért, mert átható nagy ismereteivel és komoly tudásával disze annak a szaktudománynak, a melynek ő egyik leghivatottabb ápolója, hanem első sorban azért, mert hiszen ezen gázkitöréseket ő vizsgálta és tanulmányozta a legbelterjesebben, a szakszerűség minden kellékével.

Ezen okból és hogy erről a közgazdaságilag is igen nagy jelentőséggel bíró gázkitörésről a nézetek a legszélesebb körökben tisztázódjanak, adjuk az ő nagyérdemű tanulmányából az »Eredmények« című befejező részt, sajnálván, hogy lapunk tere nem engedi az egész tanulmány közlését.

Papp Károly dr. a Mezőségen eszközölt eddigi furások eredményeit a következőkben állapítja meg:

Ha szemügyre vesszük a Mezőség eddigi furásait, a következőket állapíthatjuk meg.

A nagysármási I. számú furás 627 méter mélységig tisztán a mezőségi rétegekben mozgott: homokos padokkal váltakozó agyagmárgákban, amelyek között az 510, 540 és 578 m. mélységek körül néhány centiméteres dacitufa rétegecskék is mutatkoztak. Ugyancsak az 500 m. mélységtől lefelé növényi maradványok, globigerinák, tengeri kagyló és csiga lenyomatok kerültek elő. A kikerült maradványok a wielickai és főképp az ottnangi schlierbeli kövületekkel egyeznek. Az Erdélyrészi Medencének szóbanlevő rétegei tehát a schlier-képződésnek felelnek meg, amelyet hol az alsó mediterrán emelet felső részébe, hol a felső mediterrán emelet alsó részébe helyeznek, sőt a badeni tályag a lajtamész egykorú képződésének is tartják, mint ugyanazon periódusnak különböző faciesét.

Egyszóval a mezőségi rétegek a mediterránkorú medencének nyílt tengeri képződményei.

A kissármási II. sz. furás 100—150 m. mélységéből számos növényi maradvány került elő, a többek között egy fenyőnek a tülevele, amely a mezőségi palákban egyebütt is gyakori. Az uszadékos, áradás hordta növény maradványokkal együtt jelentkezett a gázkitörés is. A gáztartalma homokos rétegekből az tűnnek ki, hogy az I. sz. furás 500—530 méteres rétegcsoportja a II. sz. furás 20—30 m. rétegeinek felelne meg, míg a növényi maradványok arra utalnak, hogy az I. sz. furás 500—530 m. rétegei a II. sz. furás 120—150 m. rétegeinek felelnének meg.

Bármiként is van a dolog, annyi bizonyos, hogy az I. és II. furás között északkelet felé emelkedő rétegsorozattal van dolgunk.

A kissármási furás hatalmas gázkitörését az itt található növénymaradványokból lehetetlenség megmagyaráznunk, hanem vetődést kell feltételeznünk, amely a gázokat mélyebb rétegekből és gáztartókból gyűjti össze. A gázkitörések főfészke a kissármási Bánffy-féle sósfürdő táján van, ahol a gáz magától is a napszínre jut. Itt vonul át az a képzelt vetődés vagy antiklinálé tengelye, amelyet ÉNy-ról DK-felé Pusztá Kamarástól Mezősámsondig több sóspocsolya és gázömlés is jelez.

Az Erdélyrészi Mezőség egyéb helyein még a következő furásokat ösmerem. A Medence ÉK-i széléhez közel, Tekén a gőzmalom udvarán 195 m. mély furás van, amely bár csak 6 km-nyire van a szászpénteki sőtömzstől, a sónak még nyomát sem mutatta. Marosludas és Szengyel között a fundaturei domboldalon a 94 m. mély furás végig agyagmárgában haladt. Székelysárdon a gróf Telekitanyán (360 m. t. f. m.) Lapp Henrik furóvállalata 172 méter mélységig homokkővel váltakozó palában furt, de sem ivóvizet, sem sósvizet nem talált. A Medence északnyugati peremén Szamosújvárott a számos kisebb furás közül a legmélyebb 50 m. mélyre hatolt, de csak sósaanyagot talált. A Mezőségen tehát eddigelő egyetlen furás sem ütötte meg a sőtömzsöt, s így az eddigi jelekből azt sejtethetjük, hogy az Erdélyrészi Medencében aligha van összefüggő sótelep. Ha végig tekintünk az Erdélyrészi Medence sótelepein, azt látjuk, hogy azok köröskörül a Medence széléin jelentkeznek. Lehetséges ugyan, hogy a Medence peremén a sőtömzsök csak tektonikai okokból nyomultak fel, míg

a Medence belsejében sótelepek nincsenek; mert ha volnának, úgy azoknak a sármás-sámsondi nagy antiklináléban, s a számos vetődésben jelentkezniök kellene.

Minden jel arra mutat tehát, hogy a Medence közepén a mediterránkori nyílt tengerben sótelep aligha képződött, hanem a tenger sósvize csak a Medence szélein, az elzárt öblökben és lagunákban száradt be.

Ami a petróleumra való kutatásokat illeti, véleményem szerint a Mezőségen aligha van remény petróleumra, abból az okból következtetve, mert Kissármáson kőolaj vagy kátránynyomokat sem a gázban, sem a furólyukból kikerült mintákon a leg gondosabb figyelés mellett sem sikerült találni. Már pedig ha lenne a mélységben petróleum, úgy a petróleumgázoknak, a vázolt hatalmas törési vonalakon keresztül, mégis a felszínre kellene jutniok.

Ezért bármilyen kívánatos is a Medence közepéig néhány igazi mélyfúrás, de ha kálisó után óhajtunk kutatni, az eddigi tapasztalatokból okulva, ajánlatosabb lenne, ha egy kutató furást a sótestbe mélyesztenénk. A keletgaliciai példák azt mutatják, hogy kálisó mindenütt lehet, ahol sótelep van; nemcsak a konyhasó fölött, hanem ezalatt is. Szem előtt tartva ezt, nagyon ajánlatos az Erdélyrészi Medence peremén valamelyik sótestnek az átfúrása. De hol legyen ez a furás? Enne nézve a következő megjegyzéseim vannak. Amiként Koch Antal tanár ur kimutatja: az Erdélyrészi Medence közepén, Marosvásárhely és Dicsőszentmárton között, valamint a Medence déli felében feltűnő jelenség a fehér dacituffa hiánya, ami arra mutat, hogy a mezőségi rétegek legfelső szintjén, ezen rétegek leülepedése idejében a dacitulkánok hamut szóró működése már befejeződött. A felső mediterrán korszakban az Erdélyrészi Medence északi és nyugati szegélye már kiemelkedően volt, s a beltenger a Medence déli felére visszahuzódni kezdett. Ezekből ítélve a Medence déli része a kálisó képződésre kedvezőbbnek látszik. Azonban tekintve azt, hogy délen a felső mediterrán rétegek fölött még hatalmas szarmata, sőt pontusi (pannoniai) képződmény is van, a furásnak itt sokkal nagyobb mélységűnek kell lenni, mint északon. Becslésem szerint Marosvásárhely és Dicsőszentmárton táján a mezőségi rétegek teljes feltárása 2000 méteres mély furást igényelne. Ezért szerintem kezdetben a furásokat ajánlatosabb északon mélyeszteni, ahol kisebb mélységekkel is beérhetjük.

Hogy a Lóczy Lajos dr. egyetemi tanár ur által 1907-ben kifejtett elvtől el ne térjünk, azt ajánlom, hogy a negyedik mély furás a sármási furásokhoz legközelebb eső sótestben, a Mezőség szélén történjék. A legközelebb eső sótelepek Kolozson és Széken vannak, az előbbi 30, s az utóbbi 26 km.-nyire a sármási mély furástól. Javasolom tehát, hogy a magas kincstár legközelebbi mélyfúrását a kolozsi elhagyott sóbánya tövén, a fürdő mellett levő sósréten telepítse.

*

Alighogy befejeztem cikkemet, Mály Sándor miniszteri tanácsos ur sürgősen felhívott, hogy minél előbb utazzam Kissármásra, ahol a gázkut elzárásakor, június hó 23-án rendkívüli tünetmények mutatkoztak. A magyar királyi pénzügyminisztérium ugyanis a selmecbányai főiskola javaslatára a kissármási gázkutat elzáratta, azonban a lezárás után 14 óra múlva a szomszédos réten a földgáz előtört, veszedelemmel fenyegetve a környéket. Mály Sándor ur óméltóságának felhívására azonnal utnak indultam s június hó 27-én reggel 6 órakor a helyszínére meg is érkeztem. Megfigyeléseimről a következő képet adhatom:

A kissármási gázkut zugása messziről mint egy távoli vizesés robaja hallatszik, amely a kut felé közeledve, mind élesebb lesz. Közvetlen közelében pedig mint a gőzfűrés harsogása zug fülünkbe a kiömlő metán. Miután a járási szlgabíró a Bolygó rét szélein s a vasút mellett örököt állított fel, Fuchs György (Fuchs Tivadar dr. bécsi geológus öcsce), a Schlick-gyár műszaki igazgatója délelőtt 10 órakor a gázkutat elzárta. Ebben a pillanatban megszűnt a harsogás és néhány másodpercig kísérteties csönd támadt. De csakhamar tompa dübörgés hallatszik a mélységből, mint egy távoli földrengésnek a bugása. Félperc múlva a kuttól 38 méternyi távolságban gázbuborékok törnek ki a földből s a dülő uton KDK-felé mindjobban bugyborékol ki a metán. A kiáramló gáz undorító savanyukáposzta szagot terjeszt, némi kénköves utóizzal. A réti vakondtúrások és gilisztalyukak mindmegannyi fortyogókká válnak s a vasuton tul már valóságos kis iszapvulkánok tűnedeznek föl. A gázfeltörés iránya a 13. számú örháztól kissé délre marad s a kis árok mentén 7h irányban halad az országut felé. Amint a báró Bánffy-féle rétet eléri, több ágra oszlik s a patakok találkozásán sistergő bugyborékokban hánnya ki a vizet a metán. A legerősebb feltörés az örháztól kelet felé 100 méternyire van, ahol egy vakondtúrásból gyermekmagasságu szökőkut tör fel. A lezárás után 5 eprc múlva a kuttól 350 méternyire is zug a gáz. Ennél tovább azonban nem terjed a kitörés. Nevezetes továbbá, hogy a Bánffy-féle mocsárgázás tócsák nyomát sem mutatják az elzárás hatásának. A kuthoz közel, a vázolt KDK-i irányra merőlegesen 1h 10° irányban is van gázfeltörés, tenyérnyi széles s itt-ott méternyi hosszú hasadékokból. A gázok kitörését a mellékelt helyszínrajzon térképezvén, egy órai elzárás után Fuchs igazgató a gázcsapot megnyitja, amire ismét teljes erővel megharsan a csöben a gáz. A bugyborékolás a réten még néhány percig tart, de csakhamar megszűnik ez is és csak a vékony repedések, a nedves csikok mutatják a nagyszerű tünetmény nyomát. A vázolt kísérletből a következő tanulmányt szűrhetjük le.

A gázlezáró készülék műszakilag tökéletes alkotmány; a baj forrása ott van, hogy a furás nem gázra történvén, csövezetei nincsenek tömitve. Az elzáró szerkezetbe a három belső csövezetet foglalták bele, tehát a 360, 320 és 279 milliméter át-

Eredeti FREDIT CSAPÁGFÉMEKET minden czélra megfelelő minőségekben gyárt kizárólag az:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 4. GRESHAM PALOTA.

mérőjü csöveket; ezek szerint a 122—302 méter mélység között elsősorban a visszafajtott gáz kitorését keresnünk. Minthogy azonban az öt csőszakat közül csak a legkülső, illetőleg legfelső 450 milliméteres cső van teljesen tömítve s ennek a csőnek a saruja csak 11 méter mélyen van a föld színe alatt, ezért a 11 m.-től kezdve lefelé a gázok bárhol kitorhatnak a csövek külső fala és a föld között levő hézagokból. A kissármási furás 3 métertől kezdve 22 méter mélységig szivós agyagmárgában haladt s 22 m.-ben jelentkezett az első homokos réteg. Nagyon valószínű tehát, hogy a visszafajtott gáz a csövezetek sarujait megkerülve, a csövek külső falainál levő hézagokon át feljut a szóbanforgó homokos rétegre, s innét tör ki a törésvonalakon át a napszíre. Ezek a törésvonalak azonban kétségtelenül folytatódhatnak a nagyobb mélységekbe is s így az alsóbb homokos rétegekből közvetlenül is feltörhet a lefajtott gáz. A kísérletről az is kitűnt, hogy a báró Bánffy-féle mocsárgázás tölcsák egy másik törési vonalattal kapcsolatosak.

A Bolygó rét és a vasut biztonsága szempontjából a gázkutató KDK-i irányban 300 méternyire, a két patak találkozásán biztosító-furást ajánlok 252 milliméteres csővel mintegy 150 méter mélységig. Ezt annál inkább javaslom, mert körülbelül 3 évig még a gáz növekedését várhatjuk. Csak ezután állandósul a gázkitorés, miglen, becslésem szerint, mintegy 15 év múlva bekövetkezik a rohamos apadás. A gázkut elapadása után azonban a báró Bánffy-féle mocsárgázás tölcsákra kerülhet a sor, amelyek bizonyára szintén bőséges földi gázt fognak szolgáltatni.

A m. kir. államvasutak gépgyára fejlődésének története.

Az a nagy és előkelő pozíció, amit a Máv. gépgyár nemcsak a hazai gyáripárban, de a külföldön is elfoglal, indokoltá teszi, hogy ezen hatalmas iparvállalatunkat ismertessük. Alkalmul szolgál nekünk erre azon ismertetés, amit a gépgyár igazgatósága az Országos bányászati és kohászati egyesületnek szeptember hó 18-án tartott közgyűlésén közlésként adott és amelyből itt a következő részleteket adjuk:

Az eredetileg belga Gillain A. és E. cég, melynek azelőtt Brünmben volt gépgyára, 1868. évben Budapesten egy részvénytársaságot alapított, mely Budapesten, »Magyar-belga gép- és hajó-építő társaság« cég alatt, a kőbányai úton egy gépgyárat és Ujpesten egy hajógyárat létesített. Egyidejűleg beszüntette brünni gyárat és áthelyezte hivatalnokainak, művezetőinek és munkásainak nagy részén kívül összes leltárát — a razjokat és öntési mintákat beleértve — az új budapesti gépgyárba, az utóbbinak berendezését csak néhány új szerszámgéppel egészítvén ki. Működését 1869. év végén megkezdvén, a gépgyár vas- és fémöntvényeken kívül gőzkazánok, gőzgépek és különféle gépberendezések gyártásába fogott; de a szükséges forgatóke hiányában a társulat már az 1870. év derekán kénytelen volt üzemét beszüntetni és felszámolni.

A gépgyárat ekkor a magyar-svájci kocsigyárral együtt — mely hasonló okoknál fogva szintén liquidált — a magyar kormány vette meg.

Ez a két gyár 1870. évi augusztus hó 1-én egyesített és mint »A m. kir. államvasutak gép- és kocsigyára« a m. kir. államvasutakhoz csatoltatott, annak igazgatósága által kezeltetett és főképen vasuti járművek javításával foglalkozott.

Az 1871-ik évben ezen gyárak számára egy külön igazgatóság szerveztetett és annak vezetésével a m. kir. államvasutak igazgatótanácsának felügyelete alatt Zimmernann Frigyes igazgató bizatott meg.

Mindamellett a gyárak pénzügyi helyzete igen kedvezőtlené vált, amennyiben érezhető volt a gyárak üzleteivel kellőképpen arányos forgatókének hiánya, mely forgatókének felemelése azonban az ekkor uralkodó általános depresszió folytán, nem volt elérhető. Ennélfogva a két gyár 1873. elejével ismét az államvasutak kötelékébe, mint gyári szakosztály iktattatott be. Minthogy azonban a kocsigyár 1873. évi július hó 28-án leégett, az többé nem mint gyár, hanem mint az államvasutak főjavító-műhelye olyképen építettett fel, hogy képes legyen a vasut járműveinél előforduló összes javításokat, tehát a mozdonyokéit is, végezni és elhatározatott, hogy a gyár-igazgatóság csupán a gépgyár kezelését tartsa meg és hogy ezen gyár továbbra csakis új mozdonyok és egyéb új gépek és berendezések gyártásával foglalkozzék. A gyár-igazgatóság »M. kir. államvasutak gépgyára Budapesten« cég alatt az államvasutak igazgatóságával koordinált viszonyba lépett és az államvasutak igazgatótanácsa alá visszahelyeztetett, de miután az összes 750.000 forintnyi forgatóke a két gyár céljaira elégtelennek mutatkozott, ezen összeg kizárólag a gépgyár rendelkezésére bocsátatott. Ezen intézkedések a főjavító-műhely felépítésével lévén összefüggésben, csak az 1875. év közepén voltak keresztülvihetőek és addig a gépgyárnak munkálkodását az eddig követett irányban kellett folytatni, ámbár időközben a javítási munkáknak a gépgyárban való folytatólágos megszűnése következtében beálló munkahiánynak egyéb gyártási ágakkal való pótlására kellett gondolni, mi mellett azonban tekintettel kellett lennie az akkor nagyon érezhető munkahiányban szenvedő magániparra is. Ily körülmények közt és miután a magyar vasutak mozdony szükséglete azon időig már jórészt fedezve volt, a gyár-igazgatóság ez időben mozdonymegrendelésekre szert nem tehetvén, 1874-ben kénytelen volt felsőbb helyről nyert engedély alapján III. oszt. mozdonyokat készletre gyártani.

A gépgyár igazgatósága, munkásainak állandó foglalkoztatása érdekében, az erre következő években a legkülönbözőbb munkákat volt kénytelen elvállalni, így: vas- és fémöntvényeken kívül gőzgépeket és gőzkazánokat, vízállomási berendezéseket, közlőműveket, fordítókorongokat, hidmérlegeket, vasuti váltókat, keretfűrészeket, szeszgyári berendezéseket stb. s mint Magyarországon eddig nem üzött gyártási ágat, a szerszámgép-gyártást is meghonosította. Továbbá kazánkovácsműhelyének egy részét hidépítési célokra rendezte be s már az 1875. évben a kassa-oderbergi, észak-keleti, első erdélyi és alföldi vasutak fahidjainak vashidakkal való kicserélésében is résztvett.

Az 1878. évi párisi világkiállításon a gépgyár egy lokomotívval és egy részére szabadalmazott vezényművü 200 lóerejű gőzgéppel volt képviselve és ezenkívül a gyár részére készült 2500 kilogrammos gőzpöröly és a 112 méteres zsolnai közuti Vág-

hidnak mintáját mutatván be, a gyárigazgatóság a legnagyobb kitüntetésre, a diszoklevél adományozására érdemesített.

A gyárigazgatóság ez időben egy újabb gyártási ágat is csatolt munkaköréhez, amennyiben az 1877. évben a lokomobil-gyártást, 1879. évben pedig a cséplőgép-gyártást kezdte meg, mely gépekben az országnak nagy szükséglete addig csaknem kizárólag Angolországból fedeztetett.

Az 1879. évben a gépgyár egy általa megszerzett szabadalom szerint néhány száz malomszéklet és egy 500 lóerejű compound-gőzgépet gyártott és a közös hadügyminisztérium részéről nagyobb mennyiségű lövegek, ágyutalpak és lőszerszerek szállításával bizatott meg, mely munkákat a gyár ezen és a következő évben foganatosította.

Ez képezi ezen most már méreteiben és működésében oly hatalmas iparvállalat létesítésének kezdetét és hogy a tudással párosult ernyedetlen munka aránylag rövid idő alatt mily fejlődést képes teremteni, ime, szóljanak a következő számadatok:

I. A munkások számának és a munkabér összegének emelkedése:

A munka- bérek évi összege koronákban	A mun- kások száma	Év	A munka- bérek évi összege koronákban	A mun- kások száma	Év
2,350.266	2020	1892	544.596	417	1874
2,923.738	2402	1893	466.528	549	1875
3,466.898	2828	1894	461.482	617	1876
4,006.275	3314	1895	465.932	453	1877
4,022.686	2824	1896	393.366	380	1878
3,759.102	2989	1897	436.554	543	1879
4,263.672	3211	1898	587.540	635	1880
3,887.645	3217	1899	699.656	771	1881
3,841.731	3097	1900	872.542	393	1882
3,547.803	2534	1901	937.780	942	1883
2,708.889	2415	1902	1,136.154	1039	1884
3,601.820	2750	1903	1,121.563	1092	1885
3,424.872	2533	1904	1,031.594	949	1886
3,173.859	2583	1905	1,048.502	1062	1887
4,030.666	3194	1909	1,339.222	1232	1888
5,224.329	3666	1908	1,372.510	1120	1889
5,927.614	3935	1908	1,448.564	1401	1890
6,649.935	4416	1909	1,922.488	1716	1891

II. A főbb cikkek termelésének emelkedése:

Év	Lokomotívok	Lokomobilok	Gőzcséplő- gépek	Sajtolt kocsis- forgóváz- lemézek	Kocsi kerék- párok	Hidak és vas- szer- kezetek	Öntőműhelyi gyárt- mányok			Évi bevételek koronákban
	d a r a b					t o n n a				
				tonna	darab	Vasönt- vények	Csővek ö. v.	Fémönt- vények		
1874	10	—	—	—	—	17	996	63	1,546.484	
1875	2	—	—	—	—	501	974	85	1,593.974	
1876	4	—	—	—	—	388	1055	50	1,870.310	
1877	3	10	—	—	—	922	1322	62	1,895.340	
1878	11	10	—	—	—	701	1179	66	2,141.840	
1879	1	20	6	—	—	769	1420	48	2,357.710	
1880	7	23	17	—	—	1051	2114	72	2,857.340	
1881	10	28	43	—	—	2353	2151	75	3,086.962	
1882	14	50	70	—	—	1792	2341	89	4,089.856	
1863	26	120	100	—	—	1962	2096	132	4,572.930	
1884	24	100	110	—	—	2297	2906	113	6,048.248	
1885	37	93	90	—	—	3485	2577	53	4,299.228	
1886	29	57	78	—	—	3408	1588	405	4,919.330	
1887	26	45	70	—	—	2172	2623	355	5,011.668	
1888	37	85	155	—	—	5087	3116	94	6,224.564	
1889	50	85	151	—	—	3362	2917	125	6,397.306	
1890	51	73	94	—	—	4464	2303	270	6,725.444	
1891	51	162	194	—	—	5153	3166	463	9,001.804	
1892	75	152	178	—	323	3872	3050	107	9,917.116	
1893	111	250	252	—	890	3478	3345	1111	12,014.754	
1894	113	268	280	—	1000	4259	2804	1519	14,959.246	
1895	171	180	200	209	1000	3448	4604	939	17,501.734	
1896	173	152	129	24	996	10668	4442	1072	19,116.985	
1897	159	195	185	28	1000	3038	4584	771	16,100.802	
1898	140	326	320	48	1010	5031	5048	1264	18,382.040	
1899	107	466	384	93	1000	6427 2123 ³	4237	1746	11,968.490	
1900	90	373	381	238	818	4195 2262 ²	4208	861	18,351.869	
1901	93	415	440	210	455	4090	4506	1667	14,165.496	
1902	74	65	60	44	827	4766	4316	746	12,693.478	
1903	61	249	374	80	723	4385	4972	1230	13,984.174	
1904	44	408	501	54	205	4665	5242	313	10,719.254	
1905	52	266	372	93	263	3679	6197	1661	12,077.038	
1906	60	322	509	285	995	4062	7299	718	15,441.408	
1907	106	500	617	113	825	4889	7727	816	17,516.893	
1908	152	446	496	131	1053	5454	8381	361	20,389.075	
1909	187	255	398	410	524	6130	8618	207	25,022.727	
Összesen	2541	6149	7254	2014	13907	130315	130497	19156	6147	356,813.447

✂ HAZAI HIREK. ✂

Személyváltás a zágrábi bányakapitányságnál. A zágrábi bányakapitányság kebelében hosszú időn át a legnagyobb elismerésre méltó módon működött Polák Károly főbányabiztos ugyanily minőségben Rozsnyóra helyeztetett át, akinek helyét Zágrábban a minap Medzny János bányakapitány foglalta el. Amily jó erőt veszített a zágrábi bányakapitányság Polák Károly főbányabiztos távozásával, oly kitünő erőt nyert Medzny János oda-helyezésével és a pénzügyminisztérium ezen gyakorlati észjárásu, tetterős fiatal főbiztosnak Zágrába történt áthelyezésével a lehető legjobb intézkedést tette. Bizonyíték az arra, hogy a pénzügyminisztérium mily éber figyelemmel kíséri az egyes bányakapitányságok viszonyait és mily jól tudja az arra való egyént az arra való helyre állítani.

Ez alkalommal vissza kell térnünk lapunk 38-iki számában a »Horvátország bányászatának hanyatlása« cím alatt megjelent hirre, amelyben, mint sajnálattal értesülünk, támadást véltek látni a zágrábi bányakapitányság vezetője, Gulovits Elek bányakapitány ellen. Lapunk és a kérdéses cikk intenciója teljesen kizárja a személyes támadást. De kizárja a jelen esetben a tárgyi tényálladék is, mert hiszen Gulovits Elek zágrábi bányakapitány közismert működéséről csakis a legnagyobb elismeréssel lehet nyilatkozni. Tehát nem volt a hirnek személyi éle, azon egyszerű oknál fogva, mert erre igazán nem is lehetne okot találni.

A munka jutalma. Ő Felsőgőze a király *Herczegh Józsefnek*, a „Nicholson“ gépgyár részvénytársaság vezérigazgatójának, valamint törvényes utódainak, a gépgyártás terén szerzett érdemei elismerésül, a magyar nemességet „Herczegfalvi“ előnévvel díjmentesen adományozta. Igazi munkálkodás nyerte itt jól megérdemelt jutalmát.

Francia leleplezés. A nagy magyar államkölcsön nem sikerült a francia pénzpiacra és ezért nem mi, a kölcsöntkeresők, haragszunk, hanem a franciák, akik nem adták a kölcsönt. Hogy miért a harag részükről? Ki tudhatja? Minket e harag azonban azért érdekel, mert ebből kifolyólag a franciák azzal fenyegetődnek, hogy a magyar bányászat terén szerzett tapasztalataikat ismertetni fogják az »Economic« című közgazdasági folyóiratban. Ettől az ismertetéstől nincs mit tartanunk. Mert ez ismeretéből mindenesetre ki fog tűnni, hogy az a francia tőke, amely komoly oldalról, komoly intencióval lett magyar bányákba fektetve, a lehető legbiztosabb alapon fényesen gyümölcsözők, minthogy csak a legklatásabb példákat említsük, az »Urikány-Zsilvölgyi« vagy a »Magyar Általános« köszénbánya vállalatok, ahol a francia részvényesek ugyancsak meg lehetnek elégedve. Természetesen a bánya-szerencselovagok, akik pénz és szakismeretek nélkül, mint valamely exotikus világrészbe jöttek hozzánk, ábrándozva milliókról és otthon hazudozva, részvényekkel szédelegtek, ezek csalódtak reményeikben és ezek, felhasználva a Franciaországban most lábrakapott

magyarelleses áramlatot, leleplezéssel fenyegetődnek. Várjuk e leleplezéseket!

Arcképleleplezés. A petrosényi bányatársulati tisztii olvasókör szépünnepség keretében leplezte le diszelnöke, *Róth Flóris* bányai igazgató, arcképét f. hó 18-án. Este 8 órakor a kör tagjai és a meghívott vendégek egybegyűltek az olvasóteremben és a mellékhelyiségekben. *Heinrich Viktor* elnök, bányagondnok, a diszközgyűlést megnyitva, előterjesztette, hogy az allisztii olvasókör választmánya egyhangulag javaslatba hozza, hogy *Róth Flóris* bányai igazgató a kör diszelnökévé megválasztassék s az olvasóterem főhelyén elhelyezett arcképe lelepleztessék. Zugó helyeslés és lelkes éljenzés mellett ily értelemben enuniciálta elnök a diszközgyűlés egyhangu határozatát.

Egy kicsiny árverési hirdetés. Meghuzódva, szinte szégyenkezve az egyéb nagy árverési hirdetések között, van egy kicsiny hirdetés, amely azt tartalmazza, hogy a zámi bányaiüzemnél a lovakat elárverezik. És ezt a szomorú aktust fogja nem sokára követni a bányaiüzem teljes beszüntetése is. A katasztrófát az oly nagy hirre vergődött Rochette párisi bankár katasztrófája idézte elő. Hogy ez a geniális pénzember szédelő volt-e, avagy a konkurencia áldozata lett-e? — nem tudjuk, nem is kutatjuk. Azt azonban tudjuk, hogy a zámi Rochette-féle bányavállalkozás teljesen komoly jellegű volt. Rochette pénzével élet, forgalom támadt Zám vadon környékén és Rochette bukásával megszűnik itt az élet, a forgalom. Hisszük és reméljük, hogy csak egyelőre, ideiglenesen. Emberek elpusztulnak, de a munka megmarad. És hisszük, hogy a jól alapozott zámi bányászat szerencsésebb kezekbe kerülén, ott felébred az élet és a forgalom.

Bányamérnökök kirándulása. A miskolci és diósgyőri mérnökök egyesülete f. hó 21-én a gyár megtekintése céljából *Ózda* kirándulási rendeztek. A gyár megtekintése után a tisztii kaszinóban közeled volt. A fehér asztalnál *Strojni Román* a diósgyőri vasgyár h. igazgatója *Borbély Lajos* vezérigazgatót, mint a vasipar megteremtőjét éltette, majd megköszönte a szives fogadtatást, melyben a társulat az egyesületet részesítette, mire *Rösch Frigyes* szakigazgató szép szavakkal üdvözölte az egyesület megjelent tagjait.

Szápári köszénbánya részvénytársaság. Ha máshol nem, a cégjegyzések rovatában mindenesetre találkozunk ezen szénbányavállalattal. Mert az bizonyos, közgyűlések tartásában ez a társaság érte el a rekordot. Rendes és rendkívüli közgyűlések, tökélemelések és tökeleszállítások, igazgatósági tagok kilépése és újak választása állandó napirenden vannak. Most is ilyen igazgatósági tagok jövését és menését hirdeti a cégjegyzőhivatal. Három megkettő jön. Távoznak a Klementék, a társaság tulajdonképeni alapítói, a nagy tervek szövői, a milliókról ábrándozók, akiknek sikerült szénbányavállalatot financiairozni — gabonakereskedőkkel; akik annyit értettek a szénbányászathoz, hogy Klementék szakembereknek tartották és akik komolyan foglalkoztak azzal a tervvel, hogy automobilon fogják szénüket szállítani. De hát Klementék távoztak és ugy

TURUL A LEGMEGBIZHATÓBB TÖMÍTŐLEMEZ
LEGMAGASABB NYOMÁSHOZ. KIZÁRÓLAGOS RAKTÁR:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

látszik, hogy oly pótolhatlanoknak tartják őket, hogy nem szakemberekkel, hanem Engel Pál és dr. Pláner Miksa urakkal pótolták. Ezek az urak bankemberek és így belépésük arra vall, hogy ismét új pénz jött a házhoz. Egy vigasza tehát lehet ennek a vállalatnak: egyelőre pénze ismét van, de szene nincs és mire legközelebb ismét közgyűlést kell tartania, se pénze, se szene nem lesz.

A „Rudai“-ak aranytermelése. A „Rudai 12 apostol bányatársulat“ augusztus havi aranytermelése 135.983 grammot tett ki, míg a múlt év megfelelő hónapjában 117.044 gramm volt.

A lámpási bányákat, melyek tudvalevőleg Pécs város tulajdonát képezik, gróf Kornis Károly vette bérbe. Kornis t. i. azon mágnás, aki a szó nemesebb értelmében folytat közgazdasági tevékenységet, nem úgy, mint azok a mágnások, akik inkább rombolnak, mint alkotnak. Kornis Károly dési villamos műveiről már szoltunk, most a jád-völgyben akar létrehozni hasonló művet. Mind elismerésre méltó dolog. Ezenfelül bérbevette a lámpási szénbányákat, melyeknek művelésére természetesen részvénytársaságot alapított, szénbányászat nem lévén alkalmas magánüzem céljára. A részvénytársaság alapítását pénzvilágunk egyik legkitünőbb tagjának, báró Madarassy-Beck Gyulának közreműködésével hajtotta végre, alapítván a „Dunántúli bányavállalatok részvénytársaságot“. Ez a részvénytársaság e hó 15-én rendkívüli közgyűlést tart a végből, hogy az alaptőkét a részvényesekkel most már teljesen befizettessék és egy alapszabály-módosítást vigyenek keresztül.

A hernádvölgyi mérlege. A Hernádvölgyi Magyar Vasipar Részvénytársaság megtartott igazgatósági ülésén előterjesztették a f. é. június 30-án lezárt üzletév mérlegét. A kifizetett passzív-kamatok és megejtett leírások levonása után 2,698.647 K 93 f *nyereség* mutatkozik a tavalyi 2,749.734 K 56 f-rel szemben. Az igazgatóság határozatilag kimondotta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja, miszerint a 12,000.000 koronányi részvénytőke *utáni osztalékként, úgy, mint tavaly, 13%* vagyis 1,560.000 korona fizetessék ki, rendkívüli leírásokra és adótartalékokra úgy, mint tavaly, 800.000 korona fordítassék, a tartalékalap, úgy, mint tavaly, 300.000 koronával javadalmazassék és a jutalékokra fordítandó összeg levonása, valamint a munkás-társuladának 50.000 koronával való javadalmazása után fenmaradó 103.551 K 86 f új számlára vezetessék elő.

Szlavonia bányászata. Az eszéki kereskedelmi- és iparkamara most közzétett évi jelentése az ezen kamara területének bányászatát a következőkben ismerteti: Az 1909. év alig hozott változást a bá-

nyászat terén. Támadt ugyan néhány kisebb vállalat, de a termelés mérve nem emelkedett. A barnaszén termelés 878.072 q. volt az 1908. évi 778.586 q.-val szemben. Az üzemben levő hét szénbányavállalat közül: 1 az államé (termelés 857.207 q.), 1 a bródi vagyontörsége (1500 q.), 2 magánkézben van (8365 q.), 2 részvénytársaság (11.000 q.). — A bányákban 1081 munkás volt alkalmazva, köztük 1028 férfi, 5 nő és 62 gyermek. Baleset volt 18, köztük 15 súlyos és 3 halálos. — A zártkutatómunkák száma 6818, köztük az államé 5175. — Bányaadományok: nemesfémre 180.466², vasra 36.931 m², szénre 37,572.811 m², egyebek 360.932 m², összesen 38,181.140 m².

A hunyadmegyei vastermelés multja. A Hunyadmegyei Történelmi és Régészeti Társulat szeptember hó 18-án tartotta évi rendes közgyűlését Vajda-hunyad városában és ez alkalommal dr. Veress Endre ismertette felolvasásában a hunyadmegyei vastermelés multját, Megállapítva, adatokkal bizonyítva az egyes bányák, kohók és hámorok keletkezését, fennállását és megszűnését, mind olyan adatokat hozva a köztudatba, melyek mindenkit érdekelnek. A hallgatóság, köztük igen sok szakember, az érdekes felolvasást lelkesen megtapsolta.

A Rimamurányi mérlege. A Rimamurány-Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság megtartott igazgatósági ülésén az 1909/10. üzemév előterjesztett mérlegét jóváhagyták. A *nyereség* 8,557.693 korona 44 fillért tesz ki a tavalyi 8,672.523 korona 54 fillérről szemben, mely a múlt évről áthozott 1.206.084 korona 45 fillér hozzávonásával 9.763.777 korona 89 fillérré emelkedik. Az alapszabályszerű és rendkívüli leírások eszközzése után, melyek összegét 1.810.931 korona 65 fillérben állapították meg, a múlt évi 1,959.607 korona 78 fillérről szemben az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja, miszerint a fenmaradó 7,952.846 korona 24 fillér összegből az alapszabályszerű jutalékok és a rendes tartalékalap szaporítására fordított összegek levonása, továbbá 600.000 koronának a külön tartalékalaphoz való csatolása, a tisztí nyugdíj-alapnak 100.000 koronával és a munkás-társuladának 75.000 koronával való javadalmazása után a 32.000.000 korona részvénytőkét képező minden 200 korona névértékű részvény után *16%-os osztalékként 32 korona* fizetessék ki, a fenmaradó 1,258.244 korona 83 fillér pedig új számlára vezetessék elő.

Az új modell. Lapunk mai számához csatoltan bemutatjuk olvasóinknak a lübecki „Drägerwerk“ mentőkészülékeinek 1910. évi új modelljét hat ábrázolatban. A képek a felszerelés cseréjét is bemutatják. Az új mentőkészülékek könnyebbek és 87.500 mkg teljesítményt végezhetnek 5 óra alatt. A céget Budapesten *Ligeti és Bíró* cég (V., Vigszínház-utca 5. Telefon.) képviseli. Bővebb felvilágosítással a körlevél szolgál.

Festékek

és lakkok

(B 318/40)

■ megbízható, szolid és olcsó beszerzési forrása ■
Krayer E. és Társa, Budapest

festék-, kence- és lakkgyára

Főraktár és iroda:
V., Váci-út 6. sz.
„Krayer festékudvar.“

Ő cs. és kir. Fensége, József főherceg udv. szállítója. A m. kir. államvasutak, állami gép- és vasgyárak, az összes waggongyárak, Budapest főváros szállító.

Cégek és cégváltozások. *Tischler és T. utóda vasöntőde Mencezében.* Ezen cég megszűnt. — *Szápári kőszénbánya részvénytársaság.* Engel Pál és dr. Pláner Miksa igazgatósági tagoknak ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk, továbbá az 1910. évi június hó 11. napján tartott rendkívüli közgyűlés által elhatározott alapszabálmódosítások bejegyeztettek. Klement József, Waisz Károly és Klement Lajos igazgatósági tagok ebbeli minőségüknek és cégjegyzési jogosultságuknak megszűnése bejegyeztetett. — *Magyar és galíciai naphtáipar részvénytársaság* dr. Tedesco Lajos igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. — *Szandrikgár* alkalmazottainak fogyasztási és értékesítő szövetkezete. Főtelep Alsóhárom. Konrád Sándor, Polják Ferencz, Shorcz János, Gyurkey Antal, Mittelman Sándor, Kurcz János, Sztraka Rezső, Riedl Arthur. A cég együttesen jegyeztetik. — *Borsodi szénbányák részvénytársasága.* Dr. Löw Tivadar, Szende Ernő, Vida Jenő, dr. Fenyő Soma és dr. Gellért Áron igazgatósági tagoknak ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett. Bejegyeztetett továbbá Gábor Bertalan, dr. Hirsch Albert, Simon Izidor és Szende Lajos igazgatósági tagoknak ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk, ugyszintén Salgó Béla és Mandelló Viktor társulati tisztviselőknél a „per procura” toldattal való cégjegyzési jogosultságuk, végül az 1910. évi július 22-én tartott rendkívüli közgyűlés által elhatározott alapszabálmódosítások. Ezen módosított alapszabályok szerint: I. A részvénytársaság cége a most bejegyzett alakban állapított meg. II. A társaságnak jelenlegi 6.860 db. egyenkint 150 kor. névértékű részvénye 4—4 db. részvények összevonása útján 1.715 db. egyenkint 600 kor. névértékű bemutatóra szóló részvényre cseréltetnek ki. III. Az alaptőke 5431 db. egyenkint 600 kor. névértékű bemutatóra szóló új részvénynek kibocsátása által 3.258.600 kor.-val felfemeltetvén, a részvénytársaságnak ez idő szerinti alaptőkéje 4.287.600 kor., mely 7146 db. egyenkint 600 kor. névértékű bemutatóra szóló részvényre oszlik. IV. Az igazgatóság legalább 7 és legfeljebb 11 tagból áll. — *Orenstein & Köppel.* Bakos Márton budapesti lakosnak cégvezetői jogosultsága bejegyeztetett. — *Horvát vasipari közkereseti társaság Zágrábban.* A társaság nyilvános tagjai Ivan Meixner és Janko Golub, a kiknek mindegyike a cég önálló képviselőjére és jegyzésére jogosult. — *Első horvát gépgyár és vasöntőde részvénytársaság Zágrábban.* Franjo Arnold, Josip Janatka és Leo Hönigsberg kilépett igazg. tagok törlése, valamint Franjo Zdvoržak új igazg. tag bejegyzése eszközöltetett. — *Kővárvidéki Kőszénbánya részvénytársaság* felszámolásban A részvénytársaságnak az 1910. évi június hó 25-én tartott rendes közgyűlése által elhatározott felszámolása, a felszámolási cégszöveg, továbbá Beck Dénes, Laehne Hugó, dr. Péteri Ferencz és Sebestyén Arthur felszámolóknak ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett. — *Hazai Kőolajipar Részvénytársaság.* Dr. Engel Aurél és Weiss Sándor igazgatósági tagoknak ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett.

A **govasdia—aranyosi kötélpálya** építése a befejezéshez közeledik. Szeptember hó 11-dikén vette kezdetét a kötelek kifeszítése. A kötélpálya egyike lesz a legszebb kötélpályáknak, amennyiben a kötélpálya mentén 1290 méteres áthidalások is vannak.

A **Magyar és galíciai naphtamélyfurási vállalat részvénytársaság** október hó 12-én délután 4 órakor Budapesten, rendes közgyűlést tart a melynek napirendje:

1. Az igazgatóság jelentése. 2. A felügyelőbizottság jelentése, mérleg megállapítása és a felmentvényre vonatkozó indítvány. 3. Igazgatóság választása. Az 1909 december 31-én lezárt mérleg: *Vagyon:* Furási engedély számla 480000 K. Adósok számlája 15000 K. Veszteség számla 200000 K. *Teher:* Részvénytőke számla 500000 K. Helyezők számlája 15000 K. Értékcsökkenési számla 180000 K.

Üzletáthelyezés. A *Schwarcz József és Társa* műszaki cég, a mely több évtizedes fennállása óta és ismételt terjeszkedése dacára, jelenlegi üzlethelyiségeit vevőkörének folytonos növekvése folytán jelenlegi üzlethelyiségeiben forgalmát nem bonyolíthatja, műszaki irodái, gép- és szerszámtelepeit és gépszíjgyárát folyó évi november hó 1-ére Váci-körut 53. szám alatti *saját házába* helyezi át. Igen fontos gépvásárlóknak, tekintettel arra, hogy a cégnek dusan felszerelt gépraktárát (esztergapadok, furógépek, lyukasztók, benzín- és elektromotorok, szivattyúk) jelenlegi helyiségéből néhány héten belül át kell hordani, az elszállítás elkerülése miatt az összes raktáron levő gépeket leszállított, illetve gyártási áron alul adja el.

A **német és magyar magnet részvénytársaság** igazgatósága felszólítja azon részvényeseket, kik a „Budapesti Közlöny” 88-ik számában megjelent felhívás dacára 1910 május 20-ig részvényenként további 20% = 60 kor. befizetését elmulasztották, hogy részvényjegyzésük után megfelelő összeget a „Magyar bank és kereskedelmi részvénytársaság”-nál folyó 1910. évi október hó 20-ig lefizessék, mert ellenkező esetben az alapszabályok 7-ik §-ában meghatározott jogkövetkezmény nyer alkalmazást.

A **petrozsényi vasutépítés.** A petrozsényi vicinális második vágányának kiépítését és a vonal elsőrangusításának munkálatait még a koalíciós kormány megkezdte. De a munkálatok a piskii kitérő építésénél megakadtak. A pálya többi része pedig oly rozoga, hogy a nagy forgalmat lehetetlen simán lebonyolítani. Az átépítés kérdése most újra felszínre került és a vonal bajszd-váralja—puji részén a munkálatok megindultak. A közel jövőben a Máv. birtokába kerül az Ürikány—Zsilvölgyi kőszénbányavállalat vulkáni vonala is és akkor megindulnak az egész vonal elsőrangusításának munkálatai. Addig is a petrozsényi állomás kibővítésének munkálatai folynak.

Bányaelvonások. A Verespatak község az Affinis Gaur hegyben, a Szt. János cégu bányatársulatnak Mária és János védnéven adományozott kőbhatárok bányászata, továbbá a Boica községben levő Sefességgel Barbura bányászati huzamosabb ideig merőben elhanyagolt üzemen kívüli állapotban hagyatván, a jogosítvány elvonását a bányakapitányság kimondotta és könyvi kilörlését jelen határozat jogerőre emelkedésével foganatosítani fogja. Kik e bányászati megszerezni szándékoznak, zárt vételajánlataikat a zalatnai bányahatóságnál benyújthatják.

Elvonási határozat feloldása. A mikanesdi Barbura bányatársulat hunyadmegyei Mikanesd község határában fekvő rézkovand bányászatainak Vince, Ferencz, József és Károly védnévű bányatelekeit elvonatásuk következtében a zalatnai bányakapitányság Bruck Albert legtöbbet ígérő nevére iratta át. E határozatok ellen a Mikanesdi Barbura cégu bányatársulat volt igazgatója, néhai Bohner Vince hagyatékának csödtömeggondnokja, Franck Ottó dr. bécsi lakos felfolyamodással élt, mely felfolyamodásra a pénzügyminiszterium az elvonás határozatot feloldotta, utasítván a bányakapitányságot, hogy a vételajánlattételre újabb határidőt tűzzön ki. Az új vételajánlatok határideje szeptember hó végén jár le.

RUGGYANTAÁRUKAT, ASBESTÁRUKAT, SZÁRAZ és ZSÍROS TÖMÍTÉSEKET LEGMEGBIZHATÓBB MINŐSÉGEKBE SZÁLLIT AZ:

ÁLTALÁNOS MŰSZAKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

Az Ingersoll Rand Co. k. f. f. hó 19-én vendé-
gül látta az „Országos Bányászati Kongresszus Buda-
pesten időző tagjait. A tagok teljes számban megjelen-
tek a cég IV. Ferencz József-rakpart 17. sz. alatti ki-
sérleti telepén, ahol ügyesen elrendezett különböző bá-
nyafurógépeket a cég mérnökeinek szakszerű magyará-
zata mellett megtekintették. Ugyanekkor a cég üzemen-
ben is bemutatta különböző, elektro-pneumatikus és tisztán
pneumatikus furógépeit és furókalapácsait, továbbá egyéb
pneumatikus szerszámait, melyeket az ország bányász-
közönsége már saját tapasztalatai révén is kedvel és
melyekkel ez a világcég a hazai bányászatnak is meg-
becsülhetetlen szolgálatokat tett. Különös érdeklődést
keltett a cég eddig Európában még be nem mutatott
szénrészelőgépe „Canadian Coal Cutter, mely főleg a
szénbányászattal foglalkozó tagok tetszését nyerte meg.
Ez alkalommal osztották szét a megjelent tagok között
külön e célra készült magyar nyelvű katalógusait is. A
próbák után a cég a megjelent tagokat megvendégelte.

Traulz és Társa mélyfuró vállalat. Olvasóink
figyelmét felhívjuk a *Traulz és Társa* mélyfuró és motor-
építő betéti társaságnak lapunk mai számához mellékelt
körlevelére. Ezen furó vállalatot, mely már 2 évtized
óta dolgozik az országban, itt számos, nagy szaktudást
igénylő furást végzett, melegen ajánljuk furások végzé-
sére, vagy furószerszámok beszerzésére. Érdeklődőknek
a cég budapesti irodája, *IX., Lónyai-utca 22. Telefon
szám 27—54.* szívesen szolgál tanácsosai és felvilágosi-
tással. Bővebb felvilágosítást a körlevél nyújt.

Villamos normálidőmutató- és jelző órák. A
bányavállalatok és vasművek figyelmét felhívjuk: ifju.
Stern Sándor, elektromos vállalati-cégnak mai számunk-
ban először megjelenő hirdetésére, melyben a modern
és gazdaságos központilag üzemen tartott és főleg
bányatelepeknek nélkülözhetetlen villamos normálidőmu-
tató- és jelző órákat mutatjuk be. A cég elektrotechni-
kai berendezései már az ezredéves kiállításon nyertek
kitüntetést és azontul is több kiállításon keltettek feltű-
nést. Legutóbb az „Országos papir-, tanszer és iskola-
szer“ kiállításon kiállított villamos-órákért ezüst-érmét
nyert. Ezen cég immár 11 esztendeje nagy eredmények-
kel munkálkodik közre a hazai modern elektrotechnika
fejlesztésén és továbbvitelén. Különösen villamos idő-
mutató és jelző óráit és berendezéseit ajánlhatjuk.

BORHEGYI LITHIUMOS BORVIZ

Borhegyi a legolcsóbb lithionviz. Sziklából fakadó
természetes ásványviz, Üdít és gyógyít! Megrendelhető:
A „Magyar Ásványviz Forgalmi és Kiviteli R.-T.“-nál
(B. K. 333/44.) Budapest. Telefon 162—84.

✂ KÜLFÖLDI HIREK ✂

Óriási harc a bányáiparban. Angolországban a
bányáiparban megint óriási harc van kitörőben. A walesi
bányászok szervezete már hosszabb idő óta készülődik,
hogy a Wales déli részében levő bányákban a munka-
idő megrövidítésének céljából sztrájkot szervezzen. Az
egyesült cambridge bányák munkásai be nem várva a
munkásszervezetek végrehajtó bizottságának határozatát,
számszerint mintegy tizenkétezeren sztrájkba léptek. Való-
színű, hogy a bányatulajdonosok szövetsége az összes
dél walesi bányákra ki fogja mondani a kizárást, a mi
kétszáz ezer munkás elbocsájtását jelenti. A bányatulaj-
donosok ugyanis azt hiszik, hogy a jelenlegi viszonyok
rájuk nézve kedvezők, és így elejét vehetik egy rájuk
nézve alkalmatlan időben rendezett sztrájknak.

Gőzcéplő
készletek
12 HP-ig.

Gazdasági
gépek.

UMRATH és TSA

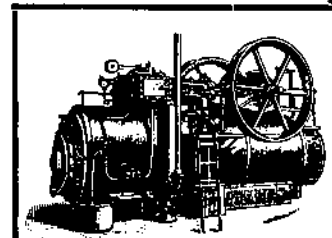
BUDAPEST, V., Váci-körút 60.

Tulhevített gőzzel dolgozó lokomobilok

200 lóerőig a nagy- és
kisipar számára. —
Legtakarékosabb és
legolcsóbb üzemelő.
Fekvők és szállító-
kerekeken.

Gyár: Prága-Bubna

(B. 2314/302/52)

Richard Voticky

KLADNO (Csehország)

(B. 304/233/45)

Szállít:

bánya-bőröltönyöket

Bányász részére nélkülözhetetlen.

Raktár mindenféle műszaki célokra szolgáló bőrneműek-
ből. — Bőrhajtószipjak gyártása gyárüzemek részére.

**KENŐANYAGOK, TISZTÍTÓANYAGOK, BŐR-BALATA-
TEVESZŐR-GÉPSZIAK ELSŐRENDŰ MINŐSÉGEK BEN:**

ÁLTALÁNOS MŰSZAKIRÉSZÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. ZRINYI-UTCA 1. GRESHAM PALOTA.

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje 1910–1911-re.

A magyar királyi államvasutak vonalain október hó 1-től a téli menetrend lép életbe, mely a jelenleg érvényben levő nyári menetrenddel szemben a következő lényegesebb változásokat tartalmazza: A budapest keleti pályaudvar—bruck—királyhidai vonalon. A Budapestről d. u. 5 óra 15 perckor Győr felé induló gyorsvonat Bruck-Királyhidán Wien felé nem nyer csatlakozást. Kőérberék megállóhelyen az összes személyszállító vonatok megállása megszüntetettik. — A kisterenye—kisujszállási vonalon. A Kál-Kápolnáról d. u. 12 óra 30 perckor Kisujszállásra induló személyvonat d. e. 11 óra 49 perckor fog indulni és a Kassa felől érkező gyorsvonathoz nem fog csatlakozni, ellenben Kisujszálláson csatlakozást nyer Budapest felé. — A fűzesabony—egrí vonalon. Az Egerből d. e. 10 óra 27 perckor Fűzesabonyra induló személyvonat d. e. 9 óra 47 perckor fog indulni és Fűzesabonyban a Budapest felé menő gyorsvonathoz csatlakozást fog nyerni. — A szerencs—hidasnémeti—kassai vonalon. A Hidasnémetiről reggel 4 óra 56 perckor Szerencsre induló végyesvonat már Kassáról kiindulól fog közlekedni és onnét reggel 3 óra 50 perckor indulni. — A budapest keleti pályaudvar—lawocznei vonalon. A Miskolcraól d. e. 9 óra 35 perckor Budapest felé induló gyorsvonat Kál-Kápolna állomáson feltételesen meg fog állani. — A budapest keleti pályaudvar—kassai vonalon. A Miskolcraól reggel 3 óra 51 perckor, reggel 6 óra 30 perckor és d. u. 1 óra 5 perckor Kassára induló vonatok Abaujszina rakodóhelyen feltételesen meg fognak állani. — A budapest—predaáli vonalon. A Budapest-nyugoti pályaudvarról este 9 óra 35 perckor induló gyorsvonat Magyaránadas állomáson feltételesen, a Budapest nyugoti pályaudvarról d. u. 2 órakor Kolozsvárra induló és a Kolozsvárról este 9 óra 55 perckor Budapest nyugoti pályaudvarra érkező gyorsvonat Kissebes állomáson, a Kolozsvárról d. u. 1 óra 50 perckor Budapest nyugoti pályaudvarra érkező gyorsvonat Magyaránadas és Kissebes állomásokon a Budapest nyugoti pályaudvarról d. u. 2 órakor induló kolozsvári gyorsvonat Biharpüspöki állomáson, az összes személyszállító vonatok — a gyorsvonatok kivételével — Harasztos és Szederjes kitérőkön, a Csucsáról reggel 3 óra 57 perckor Nagyváradra induló személyszállító vonat Zichybarlang megállóhelyen és végül a Kolozsvárról d. u. 1 óra 20 perckor Nagyváradra induló személyszállító vonat Élesd megálló 18. sz. őrháznál rendszeren meg fognak állani. A székelykocsárd—brassói vonalon. A Brassórol reggel 5 óra 40 perckor Mádéfalvára induló személyvonat forgalma a mádéfalva—székelykocsárdi vonalrészre is kiterjesztetik és Mádéfalváról d. e. 10 óra 20 perckor fog indulni, Székelykocsárdra epdig este 7 óra 17 perckor érkezni. A Brassóból d. e. 8 óra 3 perckor Székelykocsárdra induló személyvonat megszüntetettik. A Csikszeredáról d. u. 4 óra 20 perckor Székelykocsárdra induló személyvonat Brassóból kiindulól fog és pedig d. e. 10 óra 55 perckor és Csikszeredáról d. u. 3 óra 8 perckor fog indulni. A Székelykocsárdról d. u. 4 óra 38 perckor Gyergyószentmiklóásra és az este 8 óra 40 perckor Marosvásárhelyre, továbbá a Csikszeredáról reggel 5 óra 45 perckor Székelykocsárdra, végül a Brassórol jelenleg este 6 óra 17 perckor Mádéfalvára induló személyvonatok korábban fognak indulni. — A budapest nyugoti pályaudvar—marcheggi vonalon. A Budapestről reggel 6 óra 50 perckor Wien felé induló keleti expresszvonat

Galánta állomáson feltételesen megállítatják. A nyári évad tartamára forgalomba helyezett helyi vonatok közül a Budapestről reggel 5 óra 35 perckor induló vonat kivételével, mely télen is Érsekújvárig fog közlekedni, az alábbi vonatok szüntette'tnek meg és pedig Érsekújvártól Budapestig: a Budapestre éjjel 11 óra 50 perckor érkező vonat. Budapest és Párkányánána között a Budapestre d. e. 8 óra 45 perckor érkező és a Budapestről este 8 óra 20 perckor induló vonat olyképen, hogy az utóbbi vonat október és április hónapokban Budapesttől Vácig, november hó 1-től bezáról fog közlekedni. Budapesttől Dunakeszi-Alagig fog közlekedni. Budapesttől Szobig a Budapestről d. u. 5 óra 20 perckor induló vonat Budapest és Nagymaros között a Budapestről d. e. 8 óra 45 perckor és d. e. 11 óra 35 perckor induló, valamint a Budapestre d. u. 5 óra 45 perckor és éjjel 10 óra 25 perckor érkező vonat, melyek közül azonban az utóbbi Váctól Budapestig október és április hónapokban forgalomban marad, illetve újból forgalomba helyeztetik. Budapest és Dunakeszi-Alag között a Budapestről este 8 órakor induló vonat november hó hó 1-től bezáról fog közlekedni. Rákospalota-Ujpesttől Budapestig megszüntetettik a Budapestre reggel 3 óra 51 perckor érkező vonat. A Párkányánánáról reggel 8 óra 10 perckor Budapestre érkező vonat Rákospalota-Ujpest állomáson rendszeren megállítatják. Ugyanezen állomáson megengedtetik a felszállás a Budapestre este 8 óra 20 perckor és este 8 óra 50 perckor érkező vonatokra is. A Budapestről d. u. 2 óra 10 perckor Párkányánánára induló vonat Dömös átkelésen télen nem állítatják meg. — A pozsony—lipótvári vonalon. A reggel 5 óra 45 perckor Pozsonyba érkező személyvonatnál Nagyszombat és Pozsony között az egy utra szóló szomszédos forgalmu menetjegyek használata kizáratik. — A budapest—orsovári—verciórovai vonalon. Budapest és Cegléd között a vasár- és ünnepnapokon közlekedő déli, illetve esti vonat megszüntetettik. Szeged és Kiskunfélegyháza között a Szegedre reggel 5 óra 37 perckor érkező, valamint a Szegedről este 8 óra 15 perckor induló helyi vonat forgalmon kívül helyeztetik. Az Orsováról jelenleg este 7 óra 5 perckor Domasnia Kornyára induló személyszállító tehervonat Orsováról már este 6 óra 44 perckor fog indulni. — A szeged-rókus—dáljai vonalon. A Szeged-Rókusról d. u. 3 óra 12 perckor Szabadkára induló és onnét éjjel 10 óra 1 perckor Szeged-Rókusra visszaérkező személyvonatok forgalma megszüntetettik. Az india—vijna kovcei vonalon. Rumától Indiáig egy tehervonat fog naponta személyszállítással közlekedni, mely Thermáról d. u. 12 óra 20 perckor fog indulni és Indiára d. u. 1 óra 19 perckor érkezni, hol Ujvidék felé csatlakozást nyer. A budapest keleti pályaudvar—fiumei és ujdombóvár—bosznabródi vonalon. A Budapestről jelenleg d. u. 4 óra 10 perckor Fiuméba induló gyorsvonat későbbben, azaz este 6 óra 15 perckor fog indulni és Fiuméba reggel 7 óra 10 perckor, Fiume kikötőbe pedig 7 óra 21 perckor fog érkezni, hol a Venetia és Ancona felé menő hajókhoz csatlakozik. A Budapestről jelenleg este 9 órakor induló gyorsvonat korábban, vagyis már este 7 óra 40 perckor fog indulni és Fiuméba d. e. 8 óra 42 perckor fog érkezni. E vonat, nem mint eddig, egész éven át, hanem csak bezáról fog október hó 31-ig és február hó 15-től fog forgalomba helyezettetni, azaz november hó 1-től február hó 15-ig nem

fog közlekedni. A Fiuméből jelenleg éjjel 10 óra 40 perckor induló gyorsvonat korábban, vagyis már este 7 óra 55 perckor fog indulni és Budapestre d. e. 9 óra 35 perckor érkezni. E vonat Fiumétől Adony-Pusztaszabolcsig csak bezárólag október 31-ig és február 15-től fog közlekedni, azaz a féli idényben, november hó 1-től február hó 15-ig nem helyeztetik forgalomba. Adony-Pusztaszabolcstól Budapest keleti pályaudvarig azonban egész éven át forgalomban marad, mert Adony-Pusztaszabolcon a balatonvidéki gyorsvonattal egyesítve közlekedik. Az itt felsorolt három gyorsvonat f. évi szeptember hó 30-án Budapest keleti pályaudvarról, illetve Fiuméből már az új menetrend szerint fog indítani. A Budapest keleti pályaudvarról jelenleg este 9 óra 50 perckor Fiuméba induló személyvonat későbbben, vagyis éjjel 10 óra 25 perckor fog indulni, érkezése Fiuméba pedig a jelenlegi marad. A Budapest keleti pályaudvarról d. u. 2 óra 55 perckor Bosznabrodába induló gyorsvonat Budapest keleti pályaudvarról Adony-Pusztaszabolcsig a balatonvidéki vasut gyorsvonatával egyesítve fog közlekedni. A Budapestről jelenleg este 7 óra 45 perckor Eszékre induló személyvonat későbbben, vagyis este 8 óra 25 perckor fog indulni. A Fiume és Delnice között vasár- és ünnepnapokon közlekedő kiránduló személyvonatok forgalma megszüntetettik. — A sár bogárd-bátaszéki vonalon. A Bátaszékről jelenleg reggel 7 óra 1 perckor induló személyvonat későbbben, azaz d. e. 8 óra 20 perckor fog indulni és Sár bogárdra d. e. 11 óra 33 perckor érkezni. E vonat közvetlen csatlakozást Bátaszéken Baja felől és Sár bogárdon a bosznabrodai gyorsvonathoz Budapest felé. A Sár bogárdról jelenleg este 6 óra 2 perckor induló személyvonat — közvetlen csatlakozással a bosznabrodai gyorsvonathoz Budapest felől — korábban, azaz d. u. 5 óra 4 perckor fog indulni, A Bátaszékről jelenleg este 6 óra 55 perckor induló személyvonat korábban, vagyis este 6 óra 5 perckor fog indulni és Sár bogárdra este 9 óra 34 perckor fog érkezni. — A győr-fehringi vonalon. A Celldömölkéről jelenleg reggel 7 óra 18 perckor Pápáig személyszállítással közlekedő tehervonat helyett egy új személyszállító vonat fog forgalomba helyezettetni, mely Celldömölkéről reggel 5 óra 46 perckor fog indulni és Pápára reggel 7 óra 30 perckor érkezik. — Az adony-pusztaszabolcs-tapolcai (balatonvidéki) vonalon. A Tapolcáról jelenleg reggel 4 óra 20 perckor induló és a Tapolcára jelenleg este 9 órakor érkező gyorsvonatok Adony-Pusztaszabolcs és Budapest keleti pályaudvar közt egyesítve fognak közlekedni, a Fiuméből jövő, illetve a Budapestről Bosznabrodába közlekedő gyorsvonattal. Utóbbi gyorsvonat ez okból Adony-Pusztaszabolcsról korábban, azaz d. u. 4 óra 21 perckor fog indulni és Balatonfüredre este 6 óra 47 perckor, Tapolcára pedig este 8 óra 15 perckor fog érkezni. — A veszprém-aisóórsi vonalon. A Veszprémből jelenleg este 6 óra 1 perckor Aisóórsra induló vegyesvonat korábban, azaz d. u. 5 óra 20 perckor fog indulni. — A celldömölk-csáktornyai és a zalaszentiváni — kislaludpuszta — zalaszentiváni vonalon. A Zalaszentiván-Kislaludpusztáról jelenleg este 8 órakor Zalaegerszegrre induló vegyes vonat forgalma megszüntetettik. A Zalaszentivánról jelenleg éjjel 10 óra 50 perckor Zalaegerszegrre induló vegyesvonat korábban, azaz este 9 óra 50 perckor fog indulni és Zalaegerszegrre már éjjel 10 óra 25 perckor fog érkezni. — A zabok — krapinateplie — krapinai vonalon. Zabok-Krapinateplie-ről a jelenleg d. u. 4 óra 45 perckor induló személyvonat már d. u. 4 óra 13 perckor és a jelenleg este 9 órakor induló vonat már 8 óra 30 perckor fog indulni.

B. K. 843/490.)

748/1910. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott m. kir. főbányahivatal kezelése alatt álló sófőző és bányauzem 1911-ik évi termény és bányauzem 1911-ik évi termény és anyagszükségletének biztosítása céljából árlejtés hirdettetik.

I. Csoport: Gabonaneműek.

200 q. buzára, q.-ként 75 kg. súlylyal,
400 q. rozsra, q.-ként 71 kg. súlylyal,
80 q. zabra, q.-ként 45 kg. súlylyal.

II. Csoport: Takarmányneműek.

120 q. lószénára,
30 q. zsupszalmára,
16 q. alomszalmára.

III. Csoport: Olajneműek és kenőanyagok.

200 q. Schodniczai szűrött nyersköolaj (Dieselmotor üzemhez, 600 kg. kétszer finomított füst nélkül égő repceolaj, 800 kg. gépolaj gyorsjárású dynamogépek részére, 1600 kg. Coo jegyű eredeti Nobel-féle hengerolaj.

IV. Csoport: Fűrészárúk.

600 drb. 4 m. h. 30 cm. széles, 3 cm. vastag efnyödeszka;

1000 drb. 4 m. hosszú 6 cm. széles, 3 cm. vastag fenyőléc;

300 drb. 4 m. hosszú, 30 cm. széles, 3 cm. vastag vörösfenyödeszka;

10 m³ 3¹/₂—4 m. hosszú, 18—25 cm. széles, 10 cm. vastag tölgyepadló.

V. Csoport: Építkezési anyagok.

80 prisma (à 2 m³) törött trachyt kavics, 50 m³ tiszta homok, építési célokra.

Ezen termények és anyagok a szükséghez képest 1911. évi január, április, július és október hó elejére, a kavics és homok pedig 1911. évi július hó végéig a soóvári m. kir. főbányahivatal részére beszállítandó lesz. A zárt írásbeli, magyar nyelven szerkesztett és 1 koronás bélyeggel ellátott, csoportonként külön-külön tett ajánlatok, melyekben az ajánlott egységárak, számok és betűkkel pontosan kiírandók és ajánlott összegnek megfelelő és valamely állampénztárnak előzőleg letett 5% bánatpénzről szóló nyugtának csatolása mellett f. évi október hó 10-én délelőtt 10 óráig alulírott m. kir. főbányahivatalnál benyújtandók.

Ajánlattevő köteles még ajánlatában a szállítandó cikkek származási helyét is megjelölni és kijelenteni, hogy a szállítási feltételeket, — melyek az alulírott m. kir. főbányahivatalnál a hivatalos írák alatt bármikor betekintheők, — ismeri és azoknak magát feltétlenül aláveti.

Végül az alulírott m. kir. főbányahivatal fenntartja magának azon jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhat és a szállítást a legmegbízhatóbb ajánlattevőnek ítélhesse oda.

Soóvárt, 1910. szeptember hó 15-én.

A soóvári m. kir. főbányahivatal.

(B. 1422/406/40.)

1910. évi 3990. szám.

Árlejtési hirdetmény.

A marosujvári m. kir. főbányahivatal és az alább megnevezett sóbányahivataloknál 1911. évben szükséges termények és üzemi anyagok szállítására.

1. A marosujvári m. kir. főbányahivatal részére:

- 1500 métermázsa tiszta buza,
- 800 métermázsa tengeri,
- 30.000 métermázsa bükkhasáb tűzifa,
- 6000 métermázsa bükkfaszén,
- 6000 kilogramm faggyugyertya.

2. A désaknai m. kir. sóbányahivatal részére:

- 500 métermázsa schodnicai nyersolaj,
- 6000 kilogramm faggyugyertya.

3. A parajdi m. kir. sóbányahivatal részére:

- 1500 kg. kőolaj (petroleum)
- 200 kg. faggyugyertya.

4. A vizaknai m. kir. sóbányahivatal részére:

- 600 kilogramm faggyugyertya.

Ezen anyagok szállítását elvállalni szándékozók felhivatnak, miszerint 1 koronás bélyeggel a pályázati feltételekben meghatározott módon kiállított írásbeli zárt ajánlataikat folyó év október 20-án délelőtt 10 óráig »Ajánlat anyagok szállítására« feliratu borítékban lepecsételve ezen m. kir. főbányahivatal főnökének adják be, vagy postán küldjék meg. Az ajánlatban említett vállalat értékének 5%-a az állampénztárnál vagy más bármelyik adóhivatalnál, esetleg a marosujvári m. kir. főbányahivatalnál bánatpénz gyanánt leteendő és a »Pénzügyi Közlöny« 1909. évi 24-ik számában közzétett 74227. sz. pénzügyminiszeri rendelet értelmében az ajánlathoz, ezen állami pénztárak által kiállított nyugták csatolandók. Az általános árlejtési és szerződési feltételek a m. kir. főbányahivatal kiadói vagy a szertárnok irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők, vagy 1 korona kiállítási díj megtérítése mellett megszerezhetők.

M. kir. főbányahivatal
Marosujvárt.

(P. H.)

(B. 1328/402/40.)

5062/1910. szám.

Pályázat.

5062/1910. A vrdnikí m. kir. kőszénbányahivatalnál üresedésbe jött irodakezelő segédaltiszti állásra a m. kir. állami szénbányák központi igazgatóságának folyó évi szeptember hó 7-én kelt 4460. sz. rendelete alapján pályázat hirdettetik.

Ezen állás évi 1200 K fizetés, évi 80 K fűtési átalány és természetbeni lakás élvezetével van egybekötve.

Felhivatnak a pályázni kívánók, hogy az 1883. évi I. t.-c. 19. §-ában megkívánt képesítést (4 gymnasiumi vagy polgári iskolai osztály), magyar honosságukat, születési helyüket, életkorukat, vallásukat, családi állapotukat, megszakítás nélküli előéletüket, erkölcsi magaviseletüket és közhatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolt egészségi állapotukat, valamint katonai kötelezettségüknek mikénti teljesítését tanúsító okmányokkal felszerelt kérvényeiket a közszolgálatban állók előljáró hatóságuk útján, mások pedig az illetékes főispán (főpolgármester) útján folyó évi október hó 15-éig az alulírt m. kir. kőszénbányahivatalnál annál inkább bnyujtsák be, mert el-késéppen beadott vagy kellően fel nem szerelt kérvények figyelembe vétetni nem fognak.

Katonai igazolvánnyal ellátott altisztek a többi feltételek azonossága esetén más pályázókkal szemben előnyben részesülnek.

Megjegyeztetik, hogy ezen állásra csak oly pályázó fog kinevezetfni, ki az irodakezelés összes teendőiben jártas és a magyar nyelven kívül még a német és horvát nyelvet szóban és írásban teljesen bírja.

Vrdnik, 1910. évi szeptember hó 27-én.

(P. H.)

(B. 801/407/40.)

M. kir. kőszénbányahivatal.

Elsőrangú pénzügyintézet

érbányászatan járta és a magyarországi és balkáni viszonyokkal ismerős fiatalabb **bánya- és kohómérnököt** keres, bányaaajánlatok esetleg mellékfoglalkozás gyanánt is ellátható. Ajánlatok bizonyítványmásolatokkal az igények megjelölésével és elsőrangú referenciákkal „Bizalmi állás 4076” jellegre Haasenstein és Voglerhez, Dorottya-utca 9. küldendők.

(B. 3201/406/40.)

Autogén hegesztés és vágás

acetylen és oxigénnel.

Lakos és Székely magánmérnökök

Gyár és vállalat autogén hegesztő és vágóberendezésekre

Budapest. VI. ker., Lehel-utca 10. sz.

Telefon 80 - 87

Telefon 80 - 87

(B. 2112/307/44)

Törött gépek és géprészek, hibás kazánok, tengelyek, kerekek, motorok, gőz- és automobilhengerek stb. gyors és olcsó hegesztése. Új telepek szakszerű berendezése. Oktatóműhely

1910. évi 1280. szám.

Versenyárgyalási hirdetés.

A nagyági m. kir. és társ. bányaműgazgatóság közhírré teszi, hogy az 1911-ik évre szükséges irodai szerek és nyomtatványok szállításának biztosítására folyó évi október hó 24-ik napján. d. e. 10 órakor Nagyágon az igazgatósági irodában, írásbeli versenyárgyalás fog tartatni.

Szállítandó cikkek a következők:

I. IRODAI SZEREK:

1. Miniszteri papiros	1 rizsma	30. Vékony spárta, I mm. vastag	5 kg.
2. Quart levélpapiros, kockázott	500 iv	31. Pecsétviaszk, I. minőség	5
3. Hozzávaló boríték	500 drb	32. Pecsétviaszk II. minőség	5
4. Csomagoló vastag, szürke papiros	1 $\frac{1}{2}$ rizsma	33. Hivatalos, levéllezáró címkék kör- irattal és magyar címerrel	5 doboz
5. Kemény táblapapiros 3. mm. vastag	25 tábla	34. Milligyertya, I. minőség	30 kg.
6. Hivatalos boríték, felirattal, 210/135 miliméter nagyság	12 doboz	35. Irodai gyertyatartó	6 drb
7. Hivatalos boríték más felirattal 210/135 mm. nagyság	10	36. Irodai nagy fali naptár az 1911. évre	10
8. Hivatalos boríték, felirattal 230/150 miliméter nagyság	3	37. Közönséges irodai naptár az 1911 évre	15 „
9. Hivatalos boríték, felirattal 300/220 miliméter nagyság	3	38. Antracén-tinta, I. minőség	50 liter
10. Hivatalos boríték, felirattal 450/150 miliméter nagyság	3	39. Színes tinta, I. minőség	12 palack
11. Fekete írón, 1. sz. keménység	6	II. NYOMTATVÁNYOK.	
12. Fekete írón, 2. sz. keménység	15	1. Kovács-számla 340/210 mm. nagys.	200 iv
13. Fekete írón, 3. sz. keménység	12	2. Szentári számla 340/210 mm. nagys.	200
14. Fekete írón noteszbe	6	3. Ártáblázat 340/210 mm. nagyságban	200
15. Tinta írón, fekete	1	4. Anyagfelhasználási kimutatás 400/250 miliméter nagyságban	200
16. Tintairón, színes	4 „	5. Nagyági szentári számla 400/250 mm. nagyságban	200
17. Irodai olló	6 drb	6. Szentári anyagnapló 400/250 mm. nagys.	200
18. Alumínium írotollak	10 doboz	7. Építési árelemzés 420/260 mm. nagys.	200
19. Tintatartó	6 drb	8. Anyagkiadási napló 470/300 mm. nagys.	300
20. Acél írotollak	15 doboz	9. Fuvarbér segédnapló 430/260 mm. nagys.	300
21. Radirgummi, tinta és ceruzára	2 „	10. Üzemanyag beszerzési segédnapló 430/260 mm. nagyságban	300
22. Nemzeti színű cérna	1 kg.	11. Munkaszak-könyv 420/260 mm. nagys.	400
23. Közönséges házcérna	1	12. Gyógyutalvány 340/210 mm. nagys.	500 „
24. Gummiarabicum	1 „	13. Szakmány bérjegyzék 470/300 mm. nagys.	300
25. Papírvarró tű, különböző nagyság	5 tucat	14. Szakmány-könyv 470/300 mm. nagys.	300
26. Vonalzó, rézbetéttel, különf. nagys.	12 drb	15. Magtári cédula 260/210 mm. nagys.	400 „
27. Jegyzőkönyvecskék (notesz) I. minőség	2 tucat	16. Nyugta-nyomtatványok 340/210 mm.	200 drb
28. Ugyanaz, II. minőség	4	17. Házassági engedély 340/210 mm.	100
29. Ugyanaz, III. minőség	4	18. Kimutatás versenyárgyalási eredmé- nyekről 340/210 mm. nagyságban	100 iv

Nyertes pályázó az írószereket f. évi november hó végéig, a nyomtatványokat pedig f. évi december hó 20-áig lesz köteles szállítani.

Pályázók, egykoronás bélyeggel felszerelt ajánlataikat legkésőbb f. évi október hó 20-ig alattirt bányaműgazgatósághoz nyújthatják be. A később érkező ajánlatok figyelmen kívül fognak hagyatni.

Minden pályázótól feltétlenül megkívántatik, hogy kizárólag hazai gyártmányú írószerekről tegyen ajánlatot s azoknak hazai eredetét kétséget kizáró módon tartozik igazolni.

Írószerekről minták melléklendők.

Pályanyertes cégnek a nyomtatványminták meg lesznek küldve.

M. kir. és társ. bányaműgazgatóság.

Nagyág, 1910. évi szeptember hó 22-én.

A bányagazgató szabadságolt távollétében:

P. H.

Balázs s. k.

m. kir. bányafőmérnök.